

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Difficultatis 1. Cur per alios secreta non videantur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

S. Thoma d. 22. art. 3. Principales sententias perstringemus.

Punctum Difficultatis I.

Cur per alios secreta non videantur?

S Thomas hic Q. 57. A. 4. in corpore, Rationem reddit. *Quia voluntas rationalis creatura, soli Deo subiacet, & ipse solus in eam operari potest.*

Hoc principium refellit Durandus apud Suar. & Vasq. eo quod multum probet, probat enim, nec substantiam animæ rationalis, vel alterius Angelinosci ab Angelo: Quia solus Deus potest has substantias producere, & si ea quæ pendent ex arbitrio humano vel angelico sunt alteri Angelo ignota, multo magis erunt illa ignota, quæ pendent ex libero arbitrio Dei. S. Thomas in illis verbis non plus vult, quam quod eo titulo, quo noscit Deus secreta, nulla alia creatura noscere eadem possit, noscit enim illa titulo causæ primæ. Accedamus ad aliorum explicationes.

EXPLICAT I. Joan. à S. Thoma n. 15. Angelus non habet vim intelligendi quodcumque intelligibile creatum, nisi tantum illud, quod pertinet ad hoc universum, & redditur pars illius, & cum eo connexionem habet. Hinc negamus, Angelum noscere omnia possibilia: quia coarctatur ejus cognitio naturalis, ad ea sola, quæ ex causis naturalibus proveniunt, seu ad hoc universum spectant. Jam autem actus liber, prout exit à voluntate, non prout alicui effectui manifestus, & ad hoc universum spectanti conjungitur, non habet connexionem aliquam cum causâ aliqua totius universi, nec ab aliquo sufficienter & plenè potest determinari voluntas; Ergo nulla vis creata, potest ex vi sua, aut cognitione alicujus objecti creati, cognoscere determinatum exitum hujus actus à sua causâ, sicut neque in futuris determinatum eventum, propter indeterminationem & contingentiam causarum proximarum: Illæque nec in suo exire, possunt nosci; quia sic sumpti, habent indeterminationem à parte causæ proximæ, sed totam determinationem à Deo. Si autem non videt exitum, nec postea postquam exierit, videbit illum; quia ille actus & in fieri & in conservari, pender à voluntate.

Neque obstat quod determinatus exeat à voluntate; quia ista determinatio est cum omni moda dependentia ab ipsa voluntate potente retrahere actus.

Unde infert, ea quæ à libertate Dei vel Angelorum pendent, ut motus cælorum, animæ, Angeli, actus externi poterunt nosci ab Angelo, quia omnia hæc pertinent ad universum tantquam pars illius, vel concernunt alias causas & effectus externos, noscentque ad invicem species infusæ, habitus &c. quia hæc omnia pro-

ducuntur à Deo, tanquam accidentia adornantia Angelum, & pertinentia ad ejus integritatem, debitam dispositionem ad operandum, & cætera similia. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia urgeri possunt communia argumenta; cur isti actus cum sit liberi, etiam posito quod solus Deus illos determinet, cum sint in entitate naturales, cognosci non possint? Cur non pertineant ad hoc universum, si de facto in eo existunt? Tum quia si connaturaliter noscentur species infusæ; quia sunt accidentia concernentia ipsum Angelum, cur etiam ipsi actus, qui vel maximè ornant Angelum, non noscentur? Et si species spectantes ad debitam dispositionem ad operandum noscentur, cur actus qui sunt motus illius potentia, & ultima complementa earundem, non noscentur? Tum quia falsò supponit determinationem actuum voluntatis, à Deo solo oriri; sed posito etiam illam determinationem à solo Deo oriri, cur jam objectum reddatur ex eo innoscibile ab Angelo? Nam etiam existentia substantiæ Angelorum, est à solo Deo, & tamen noscitur ab Angelis. Tum quia falsò supponit, quod actus voluntatis, non habeat connexionem aliquam cum causâ aliqua totius universi; inter causas enim universi, sunt intellectus & voluntas, à qua saltem in ratione vitalis, dependet actus, cur ergo ratione hujus dependentiæ actus liberi non spectabunt ad hoc universum? Tum quia actus liberi saltem ex suppositione sunt tales, ut ab iis retrahere sese non possit voluntas; cur ergo secundum hanc determinationem, non poterunt nosci ab Angelo? Tum quia silegantur verba S. Thomæ citata, illa neque prædeterminationis neque determinationis actus, nec ordinis universi meminerunt; & tamen explicans assumit, se hæc dicere, ex mente S. Thomæ.

EXPLICARI potest 2. Habito fundamento in Arriaga. Ex ipsa volitionum libertate oritur, in volente, perfectum illarum dominium, & ex eo, jus, non noscendi secreta; quod si non haberetur, hoc ipso non haberetur in illos actus dominium, siquidem passim ab illo exercitio retardarentur metu, pudore, respectu: Multaque incommoda in vita politica sequerentur, nec posset inter convivas concordia servari; adverterent enim quid unus contra alium cogitaret: Multa etiam ex bonis affectibus essent omitterenda, studio, vanæ gloriæ vitandæ. Et sicut inter homines ipsamet natura, tantum contulit epistolæ sigillatæ, ut sit contra jus naturæ eam aperire, & legere, alio invito; ita idem dicendum de aliis secretis. Bonum item natura intellectualis, quod est mutua collocutio, locum non haberet, si omnia paterent.

Addit Esparza q. 14. a. 5. Quod scilicet si noscerent secreta Angeli, ipsi inter se & homines apud illos subito redderentur infames, ante sen-

rentiam Judicis publicatam : Neque teneren-
tur lege de non discerpenda aliorum fama,
&c. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT. Tum, quia multum
probat, probaret enim ne Deo quidem debere
competere, ut noscat secreta creaturarum, ut
ita sint liberes in agendo, & ne auferatur col-
locutio creaturæ cum Deo. Et si pudor hic;
quia Deus est conscius cogitationum, non offi-
cit libertati, cur offenderet pudor, si scirent id
Angeli? Tum, quia dominium in cogitationes
sufficit, si in hoc ster, quod creatura possit elice-
re, vel non elicere actum, & postquam ille eli-
citur est, non manet subiectus creaturæ ad faci-
endum, ne sit, cum est, idque salvo dominio
creaturæ; Ergo etiam salvo dominio, posset esse
noscebilis; ex hoc solo, salvando dominium,
quia erat in potestate ne produceretur, adeo-
que ne nosceretur. Ut autem servetur concor-
dia inter cives, si agatur de concordia homi-
num, sufficeret quod compositæ corpori ani-
mæ, non intelligant secreta interna. Si agatur
de concordia civium, qui sunt spiritus, illi si sint
boni, facile concordabunt, utpote omnia ratio-
nabiliter agentes; si autem sunt mali, parum de
illis refert. Hinc etiam inter bonos, non erit pe-
riculum vanæ gloriæ, immo constantior esset
illorum amicitia; quia sciret unusquisque, ita
ut præcinderetur ansa etiam suspicandi, sciret
inquam, alium Angelum, nihil de se mali, cogi-
tare. Et sicut quia homo linguâ potest prodere
suam aversionem, non sequitur, tollendum fuisse
verbum colloqui, sic nec in præsentia ad amoli-
endas inimicitias auferri debuit noticia secreto-
rum. Quod attinet ad epistolam, hæc potest
locum habere inter homines, qui utpote corpo-
rei, & non attingentes ad secreta ut in se sunt,
debent etiam invenisse secretum in aliquibus
Symbolis materialibus, quod locum non habet
in Angelis. Salvaretur etiam tunc bona col-
locutionis, quia etiam nos loquimur de alijs
notis.

Neque etiam illud additum ex Esparza con-
vincit, quia sicut ex eo, quod extemplo redda-
mur infames, actu externo, coram alijs facto,
non sequitur actum externum, non debuisse esse
manifestum, ita nec in præsentia idem sequi-
tur. Et sicut Judex rem cæteroqui publicam
iudicare, & novo titulo damnare potest, infam-
iamque afficere: Ita idem fieret, quamvis An-
geli noscerent secreta; forteque adhuc magis,
si ad noscenda indigerent propinquitate locali,
ut indigent per Martinon. Tum quia, ita ex-
plicitantes, dicunt se loqui secundum mentem S.
Thomæ, qui tamen de hoc nihil agit.

EXPLICAT 3. Richardus apud citat. Sua-
rez. Secreta hæc non esse noscibilia: quia la-
tent in profundo cordis. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT. Quia de hoc ipso qua-
ritur quid sit illud latere illa, in profundo cordis?

Appendix hujus explicationis, est illud etiam,
cujus meminit Mart. quod & actus liberi, & ha-
bitus, & species non innotescant alteri Angelo,
quia illi non inhærent, sed ab eo non nisi noscun-
tur cui inhærent. Ad eum planè modum, quo
aliqui sensus non percipiunt objecta, nisi realiter
conjuncta. *Hæc Appendix*

NON SATISFACIT. Tum, quia de hoc ipso
quaerendum restat, cur ea noscere non possit
Angelus, quæ illi non inhærent? Tum, quia An-
gelus A. noscit substantiam Angeli B. quæ ta-
men non inhæret Angelo A. Tum quia, quod
sensus aliquis non nisi sibi conjuncta cognoscere
possit, probat ratio, quæ est experientia; quæ si-
milis non militat pro Angelis. Quod autem
dicunt actus vitales, non esse sui notificativos
nisi in noscente, id non convincit. Probat enim
multum, scilicet, etiam volente altero Angelo, non
posse ab illo secreta ejusdem nosci. Ratio et-
iam ipsa in se inspecta robor non habet, quia a-
ctus vitalis, est formaliter notificativus sui, non
nisi principio vitali, cujus est actus; sed nego
quod non sit notificativus sui, etiam alteri per
modum objecti attingendi.

EXPLICAT 4. Vasq. cit. n. 42. Quod ratio-
ne Philosophica id probari non possit: natura
enim Angelorum non nisi ex Script. & PP. no-
bis innotescit. Hinc quarum rerum habeant,
vel non habeant species ex Script. etiam & PP.
discimus; per quos, quia nobis constat secreta
non cognosci, non est dicendum hæc secreta esse
naturæ suæ nota, sed secundum Auctoritatem
dici debet, illa, non esse intra latitudinem ob-
jecti naturalis intelligibilis ab Angelo. *Hæc ex-
plicatio*

NON SATISFACIT. Tum, quia ut urget
Suar. cit. c. 23. Angelo altero volente, illud se-
cretum, noscitur ab alio. Ergo apparet quod sit
objectum proportionatum. Hoc ipsum sic pro-
ponitur. Secretum cordis vel in entitate est
improportionatum ne ab alio Angelo noscatur,
vel ratione defectus voluntatis, volentis mani-
festare: Si primum, ergo nec accessu voluntatis
proportionatum reddetur, quia voluntas non
immutat entitates objectorum: Si autem est ob-
jectum proportionatum, ergo jam non statuitur in
explicatione, reddendaque erit ratio cur ante
consensum alius, noscinon possit? Tum, quia
improportio inter objectum & potentiam ori-
tur, vel ex excellentia objecti, vel ex defectu po-
tentia: Ille autem actus, non dicit hanc excel-
lentiam, casu v. g. saltē, quo inferior aliquid
secretum cogitet: nec etiam est defectus ex parte
potentia; quia alijs nec alio volente, nosci pos-
set secretum; quia voluntas alius, non habet vim
augendi vires potentia. T. q. Hæc Explicatio
provocat ad Auctoritatem PP. qui tamen nulli-
bi docuerunt secreta cordis non contineri intra
latitudinem objecti naturalis Angelici.

EXPLI-

EXPLICAT 5. Quidam restaurando rationem S. Thomæ. Ideo scil. Angelum non posse secreta noscere, quia voluntas creata soli Deo subjacet, non tantum vi transcendentalis ordinis, sed quatenus à nulla alia causa extrinseca determinari potest necessario, & compulsivè, nisi à solo Deo, qui solus est objectum, necessario voluntatis creatae determinativum, si clarè videatur. Unde format talem rationem; cui voluntas aliena non subjacet secundum determinationem sui ad eliciendum actum, ex omnibus qui elicibiles sunt, illius non est naturale objectum actus liber alienæ voluntatis; nihil enim est aliud realiter ipsa determinatio voluntatis, quam ipse actus qui elicitur, cujus elicitione, determinat se ultimò voluntas. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia totus illius succus in hoc est; Deus est bonum necessario amabile, ergo solus actus liberos noscit: quæ Conseq. non convincit. Tum quia pone per impossibile bonum ut sic, esse noscitivum, hoc ne ipso poterit noscere jam secreta, ex eo, quia necessario amabile est? Tum quia assumpta Major sic potest distingui; Cui voluntas aliena secundum esse physicum ponendæ determinationis non subjacet, illi non subjacet quoad nosci. Nego Major. Si non subiaceat quoad determinationem in esse attingibilis intentionaliter, illi non subjacet quoad nosci. Conc. Maj.

Punctum Difficultatis 2.

Explicatur, cur non videantur secreta cordium.

PRÆMITTO 1. *Secreta, quæ sunt actus in entitate naturales, esse intra latitudinem objecti pertinentis ad intellectum angelicum. Est contra plerosque inter alios contra Vasq. sed docet Præmissum Scotus, Occam, Gabriel, & alii apud Suar. cit. Petrus Hurt. d. 12. Metaph. S. 4. n. 31. Rainaud. dist. 4. n. 88. Mart. cit. n. 69.*

RATIO, quia si secretum naturale non esset intra latitudinem scibilitatis angelicæ, vel non esset ideo, quia objectum esset excellentius vi intellectivâ angelicâ, vel quia potentia est determinata ad noscendam hanc, non illam feriem: Neutrum dici potest. Non primum, quia sicut in aliis materiis, ita & in hac, illud solum objectum dicitur excellentiâ superare potentiam noscitivam, quod vel est genere essendi superius, vel ordine: Jam autem secretum, cum non sit Deus, genere non est superius Angelo; & cum non sit supernaturale, ordine non excedit. Non potest etiam dici secundum, quia esset arbitraria hæc restrictio potentia; immo per multos impossibilis, in quantum in simili, negant possibilem esse oculum, qui videat album, non nigrum. Et si Angelus non habet vim internam noscendi talia, etiam posita mani-

festatione, non posset noscere secreta nisi supernaturaliter: Excedens enim vim intrinsicam agendi, debet esse supernaturale; idque etiam Inductio probat.

DICES 1. cum Suar. Hoc præmissum non concordare Scripturæ, quæ soli Deo tribuit vim noscendi secreta, & dicit de facto, solum non nisi Deum, ea noscere. Unde etiam Theologi dicunt, rectè inferri Christum esse Deum, quia profitebatur se propria virtute cognoscere secreta cordium.

RESPONDETUR. Hoc argumentum non congruere principiis ipsius Suarez, quia ille agnoscit contra Vasq. esse proportionem in intellectu ad noscenda secreta, vide cap. 23. à n. 1. Rursus condistinguendæ sunt hæc duæ propositiones: Aliquid continetur intra latitudinem objecti naturalis potentia, & Potest naturaliter cognosci: Prius illud significat, quod res, in entitate, nec genere nec ordine, sit superior, consequenter quod potentia habeat vim noscendi illud; secundum autem ostendit, quod in ordine ad illud noscendum naturaliter habeantur omnia requisita, præparatus concursus &c. prius illud asserimus, secundum negamus; quod etiam solum voluit Script. Quamvis autem negetur non nisi de facto, notitia secretorum Angelis, bene inferetur Deitas Christi; sicut bene inferetur ejusdem Deitas ex eo, quod de facto sit ab æterno, licet possibilis sit creatura ab æterno existens: Si enim de facto nulla creatura est noscens secreta, sequitur ut Christus non sit creatura, cum illa de facto, noscat.

DICES 2. cum eodem. Eodem jure dici posset, Angelos posse cognoscere futura contingentia naturaliter, licet impediantur ne noscant. Seq. prob. Quia eodem tenore loquuntur PP. de futuris contingentibus ac de secretis.

RESPONDETUR. Concedendo sequelam: PP. autem non negant contineri illa futura, intra latitudinem objecti, sed negant ut dixi, naturaliter posse nosci.

Quod autem dicit Suar. non ideo illa non cognosci, quia Angeli ad illa non habent concursum; sed potius ideo non habent concursum, quia illa non possunt noscere, quod inquam dicit, non convincit. Cur enim illa causalis prior teneri non possit? quanquam alia sit data. Addit Mart. n. 75. solum Athanasium citari, qui æqualiter futurorum ac secretorum negat notitiam Angelis, sed negat in L. quæst. ad Antiochum, qui liber teste Bellarm. non est Athanasii.

DICES 3. cum Joan. à S. Thoma, quæ ratione utitur ante illum Vasq. cit. n. 9. vel ille concursus est debitus Angelo ad noscenda secreta, vel non debitus? Si non debitus, non bene redditur ratio, cur non cognoscantur, quia Deus denegat concursum; sed debet reddi ratio, qua-